

Zadaniem wychowania jest:

Kształcić serce,
Kształcić umysł,
Połączyć to wszystko z układnością form,
Rozumieć dodatnie cechy wrodzonego charakteru dzieci,
Stłumić ujemne,
Tworzyć nabyty charakter dziecka,
Uczynić z dziecka człowieka pożytecznego, szlachetnego,
Szczęśliwego.

Janusz Korczak „Na mównicy”
Publicystyka społeczna (1898 - 1912)

„Człowiek posiada charakter odziedziczony i nabyty. Pierwszy przekazują mu drogą dziedziczności rodzice, drugie daje mu wychowanie”.

Janusz Korczak

Zdaniem Janusza Korczaka wychowawcą nigdy nie będzie ten :

- Kto się oburza
- Kto się dąsa
- Kto ma żal do dziecka, że jest tym, czym jest, kim się urodziło lub jakie doświadczenia je wychowało
- Kto nie jest świadom czekających go, często przykrych obowiązków i doświadczeń w kontaktach z ubogimi czy zaniedbanymi dziećmi.

Według Janusza Korczaka dobry wychowawca-opiekun musi spełnić przede wszystkim podstawowy wymóg jakim jest poznanie samego siebie

- Bądź sobą-szukaj własnej drogi
- Poznaj samego siebie-zanim zechcesz dzieci poznać
- Zdaj sobie sprawę z tego, do czego sam jesteś zdolny -zanim dzieciom pocznieś wykreślać zakres ich praw, obowiązków
- Ze wszystkich sam jesteś dzieckiem które musisz poznać wychować i wykształcić przede wszystkim

Dobry wychowawca różni się od złego tylko liczbą popełnionych błędów wyrządzonych krzywd „Sa błędy, które dobry wychowawca popełnia tylko raz, a oceniwszy krytycznie nie popełnia ich. Zły wychowawca winę własnych pomyłek przypisuje dzieciom”

...wychowawca, rzecznik sprawy dziecka, obrońca młodych, małych, słabych, duszpasterz niedoświadczonych...

Wychowanie wychowawcy przez dziecko, 1926

...ambicją wychowawcy być musi osiągać najpomyślniejsze wyniki drogą najmniejszych pogwałceń praw człowieka.

Otwarte okno, 1926

Materiały go gazetki przygotowała Pani Ilona Kulik

Gazetkę redagują: G Bartusek, A Kowalska,
M Lipska z klasami.

Echo Dziesiątki

Wydanie specjalne

"Nie ma dzieci - są ludzie"

W tych kilku słowach można ująć credo pedagogiczne Henryka Goldszmita znanego pod pseudonimem Janusz Korczak.

Janusz Korczak był z zawodu lekarzem, wychowawcą z powołania, autorem wielu książek dla dzieci i dorosłych. Powołanie pedagogiczne ogarnęło całe jego życie, całą jego osobowość. Nie założył własnego domu, ponieważ jak wyznał

"za syna wybrałem ideę służenia dziecku i jego sprawie".

Decyzji tej był wierny do tragicznej śmierci z wychowanekami w hitlerowskim obozie zagłady w 1942 roku.

Pozostał w pamięci jako; badacz i odkrywca świata dzieci, trybun walki o ich prawa, praktyk i teoretyk wychowania, autorytet moralny łączący również współczesnie ludzi ponad podziałami —człowiek ludzkości. Położył podwaliny wychowania i zabezpieczenia praw dziecka w pedagogice, psychologii, medycynie, resocjalizacji oraz prawie rodzinnym. Zapoczątkował zmiany w zarządzaniu domami dziecka i placówkami opiekuńczymi. Pedagogiczne dziedzictwo Janusza Korczaka jest ciągle aktualne, żywe i inspiruje pedagogów, wychowawców, rodziców, których dobro dziecka jest celem nadrzędnym.

1 czerwca 1982 roku nasz szkoła otrzymała imię tego wybitnego pedagoga.

Prośba dziecka- Janusz Korczak

- 1) Nie psuj mnie. Dobrze wiem, że nie powinienem mieć tego wszystkiego, czego się domagam. To tylko próba sił z mojej strony.
- 2) Nie bój się stanowczości. Właśnie tego potrzebuję - poczucia bezpieczeństwa
- 3) Nie bagatelizuj moich złych nawyków. Tylko ty możesz pomóc mi zwalczyć zło, póki jest to jeszcze w ogóle możliwe.
- 4) Nie rób ze mnie większego dziecka, niż jestem. To sprawia, że przyjmuje postawę głupio dorosłą.
- 5) Nie zwracaj mi uwagi przy innych ludziach, jeśli nie jest to absolutnie konieczne. O wiele bardziej przejmuję się tym, co mówisz, jeśli rozmawiamy w cztery oczy.
- 6) Nie chroń mnie przed konsekwencjami. Czasami dobrze jest nauczyć się rzeczy bolesnych i nieprzyjemnych.
- 7) Nie wmawiaj mi, że błędy, które popełniam, są grzechem. To zagraża mojemu poczuciu wartości.
- 8) Nie przejmuj się za bardzo, gdy mówię, że cię nienawidzę. To nie ty jesteś moim wrogiem, lecz twoja miażdżąca przewaga !
- 9) Nie zwracaj zbytnej uwagi na moje drobne dolegliwości. Czasami wykorzystuję je, by przyciągnąć twoją uwagę.
- 10) Nie zrzedź. W przeciwnym razie muszę się przed tobą bronić i robię się głuchy.
- 11) Nie dawaj mi obietnic bez pokrycia. Czuję się przeraźliwie tłamszony, kiedy nic z tego wszystkiego nie wychodzi.
- 12) Nie zapominaj, że jeszcze trudno mi jest precyzyjnie wyrazić myśli. To dlatego nie zawsze się rozumiemy.
- 13) Nie sprawdzaj z uporem maniaka mojej uczciwości. Zbyt łatwo strach zmusza mnie do kłamstwa.
- 14) Nie bądź niekonsekwentny. To mnie oglupia i wtedy tracę całą moją wiarę w ciebie.
- 15) Nie odtrącaj mnie, gdy dręcę cię pytaniami. Może się wkrótce okazać, że zamiast prosić cię o wyjaśnienia, poszukam ich gdzie indziej.
- 16) Nie wmawiaj mi, że moje lęki są głupie. One po prostu są.
- 17) Nie rób z siebie nieskazitelnego ideału. Prawda na twój temat byłaby w przyszłości nie do zniesienia. Nie wyobrażaj sobie, iż przepraszając mnie stracisz autorytet. Za uczciwą grę umiem podziękować miłością, o jakiej nawet ci się nie śniło.
- 18) Nie zapominaj, że uwielbiam wszelkiego rodzaju eksperymenty. To po prostu mój sposób na życie, więc przymknij na to oczy.
- 19) Nie bądź ślepy i przyznaj, że ja też rosnę. Wiem, jak trudno dotrzymać mi kroku w tym galopie, ale zrób, co możesz, żeby nam się to udało.
- 20) Nie bój się miłości. Nigdy.

Czym jest dziecko [...]?
Czym jest ta połowa ludzkości, żyjąca razem i obok nas w tragicznym rozdzieleniu? Nakładamy na nią brzemię obowiązków jutrzejszego człowieka, nie dając żadnego z praw człowieka dzisiejszego.

Jak kochać dziecko. Dziecko w rodzinie,
wyd. I 1919, wyd. II 1929

2

Janusz Korczak o prawach dziecka.

Tym, co decyduje o ponadczasowej wartości pedagogiki Janusza Korczaka są marzenia o świecie przyjaznym dziecku, czasach i ludziach, którzy urzeczywistniają ją. Stary Doktor pisał apel do rodziców i opiekunów dzieci by zatroszczyli się o takie prawa dziecka jak;

Prawo do szacunku

Jest to prawo najbardziej lekceważone we współczesnym świecie. Dzieci trzeba nie tylko kochać, ale też dobrze traktować, a to oznacza indywidualne podejście do każdego wychowanka.

Prawo do niewiedzy

Dla kilkuletniego dziecka nie wszystko jest proste jak nam się wydaje.

Otoczający świat jest dla niego nieznanym. Dorośli powinni mieć wiele wyrozumiałości i cierpliwości wobec pytań dziecka.

Prawo do niepowodzeń i łez

Nie wolno oskarżać dziecka za niepowodzenia, lecz należy cierpliwie czekać, aż dziecko wydorosłe, nabierze życiowego doświadczenia.

Prawo do upadków

Obcując na co dzień z dziećmi nie powinno nas dziwić, że dzieci upadają czy grzeszą. Wychowawca uznając prawo do upadku, akceptuje błędy podopiecznych.

Prawo do własności

Poszanowanie tego prawa jest konieczne zarówno ze strony nauczycieli jak i rodziców. Uczymy dzieci, że mają prawo do własności, ale również powinny je respektować wobec innych.

Prawo do tajemnicy

Dzieci, nawet te najmłodsze, mają swoje tajemnice osobiste, rodzinne czy koleżeńskie. Dorośli powinni je szanować.

Prawo do radości

Dziecko powinno wychowywać się w miłej i serdecznej atmosferze, pełnej uśmiechu i radości.

Prawo do wypowiedzania swoich myśli i uczuć

Łamanie tego prawa jest krzywdą wyrządzoną dziecku, którą trudno w życiu naprawić. Należy dać dziecku prawo do wyrażania własnych poglądów i uczuć, przyjmując je stosownie do wieku i dojrzałości dziecka.

Prawo do dnia dzisiejszego

Dziecko żyje teraźniejszością, bieżącą chwilą i to liczy się najbardziej. Wszystko co było w przeszłości czy dopiero ma nadejść, nie jest dla niego tak ważne.

Korczakowskie prawa dziecka są aktualne do dziś i większość z nich zrealizowano w Konwencji Praw Dziecka.

...sąd [koleżeński] może stać się zawiązkiem równouprawnienia dziecka, prowadzi do konstytucji, zmusza do ogłoszenia – deklaracji praw dziecka. Dziecko ma prawo do poważnego traktowania jego spraw, do sprawiedliwego ich rozważania.

Jak kochać dziecko. Dom Sierot, wyd. I 1920 [faktyczne ukazanie się książki lipiec-sierpień 1920]

3